

[Rimstad.]

sima yderligere belastende for de i forvejen næsten uigennemfærlige vurderingsforretninger. For det fjerde anker vi over den manglende præcision med hensyn til huslejestoppets bortfald efter udligningstiden, for det er jo netop huslejestoppets bortfald, som skal normalisere hele lejelovgivningen og alle lejeforholdene. Rentesikringsordningen, der alene skal komme de sociale boligselskaber til gode, er det femte hovedpunkt, vi har adskilligt at sige om. Jeg skal komme tilbage til det.

Jeg vil gerne til disse fem indvendinger anføre nogle enkelte bemærkninger. Med hensyn til vurderingsforretningerne er, som jeg sagde, dette arbejde næsten uoverkommeligt, det er udgiftkrævende, det er tidkrævende. Ser vi på et enkelt eksempel, som man hurtigt kan regne sig til, kan man se, at de huslejevurderingsråd, som den højtærede boligminister omtaler, vel skal nedsættes i et antal af omkring 100 — det svarer til ét vurderingsråd i hver provinsby — samt hovedstadens og omegnens 25 vurderingsråd. Man må videre regne med, at det drejer sig om at vurdere 600.000 lejligheder. Man må her have opmærksomheden henvendt på, at tallet er højt, men at det er højt, fordi man i forliget taler om, at lejerens egen istandsættelse i den forløbne tid skal indgå i vurderingerne, så dette tal på 600.000 skal nok komme til så omtrentlig at passe. Nu kan man jo gøre sig forskellige tanker om, hvordan en vurderingskommission, som skal rundt i disse 600.000 lejligheder, skal se ud. Vi mener, at den ikke kan bestå af mindre end 3 mand, og hvis sådanne folk skal have ca. 150 kr. om dagen pr. stk. og de skal have nogle folk bag ved sig, som koster 50 kr. om dagen, vil den samlede udgift pr. lejevurdering blive omkring 600 kr. divideret med det antal, som en sådan kommission kan vurdere pr. dag. Hvis man sætter det til 15, vil man se, at en vurdering som den, der her er forudset, vil komme til at koste 25 mill. kr. og tage omkring $1\frac{1}{2}$ -2 år med denne besætning. Det er jo absolut ikke småpenge, sådanne 25 millioner, men det er måske endda ikke det værste. Det værste er, at det tidsmæssigt betyder et overordentlig kraftigt drawback over for dette at få vurderingerne tilendebragt i et pas-

sende tidsrum. Jeg ved heller ikke, hvordan man vil fremskaffe sådanne folk, som det her drejer sig om, i det passende antal, nemlig ca. 300. Jeg mener, at det vil være næsten umuligt i dag at finde 300 mennesker, som er kvalificeret til at foretage vurderingerne, og som, når man overlader dem dette arbejde, der tager et par år, vil være ledige til det.

Alternativet til vurderingsforretningerne vil være en mere summarisk gruppeindelning af lejlighederne på basis af deres beliggenhed, alder, størrelse og kvalitet samt deres nuværende pris. Vi mener, at en sådan gruppeinddeling meget hurtigere og meget billigere vil føre til målet, uden at det i og for sig vil skade selve tanken, som man er inde på i forliget.

Så er der spørgsmålet om planlægningen af boligreserven. Det er klart, at hele forligets grundlag er, at huslejestoppet skal ophæves, men det er lige så klart, at huslejestoppet ikke kan ophæves, før en passende boligreserve er til stede. De deltagere i forliget, som nu engang har fundet frem til det, burde derfor have haft opmærksomheden mere henvendt på spørgsmålet om denne boligreserves oparbejdning. Det er nemlig meget vigtigt, at boligreserven er i balance med den boligmasse, der findes, både med hensyn til pris, størrelse og kvalitet. Hvis boligreserven ikke er i balance hermed, vil det ikke være muligt at sætte den i dag standsede rotation af boligmassen i gang igen, så det må være forudsætningen. En planlægning af denne boligreserve burde derfor være indgået i de overvejelser, som vi her har hørt fremsat af den højtærede boligminister. Jeg tror, at de sociale byggeselskabers opgave her er meget stor. Jeg tror, det er dem, der må løse den, for det er dem, hvis byggeri man kan styre centralt. Det er jo ikke tilfældet med det private byggeri.

Vi har også indvendinger at gøre imod den lange udligningstid. Vi finder, den er unødvendig lang. Man må jo have opmærksomheden rettet på, at jo længere man lader huslejestigningerne foregå over eller anden udligningstid, jo større bliver problemet med inflationsstigningerne, hvis hastighed ud i fremtiden vi ikke kender, og som vi i hvert fald bedre er i stand til at bedømme, jo nærmere udligningstidspunkt